

Saknas det power i ogräshanteringen 2021?

Kontroll på ogräsen. Nya förutsättningar för att lyckas med ogräsbekämpningen. Radhackan är i många lägen ett nödvändigt komplement för att få fälten rena.

Förutsättningen för ogräshantering i sockerbetorna är på något vis i ständig förändring. Det blir över tid inte enklare, men samtidigt är förändring en möjlighet att också utveckla systemet och hitta nya eller nygamla vägar att vandra.

Den stundande säsongen innebär, i jämförelse med fjolåret, ett förlorat aktivt ämne i form av desmedifam, dvs Betanal Power med flera produkter. Vi får dock vara tacksamma att vi har kvar möjligheten till bekämpning med fenmedifam i form av Betasana SC.

Tittar vi ett år tillbaka fanns

risken att även fenmedifam skulle försvinna till denna säsong. Kanske kan det dessutom dyka upp ytterligare någon produkt på banan, men det beslutet har vi inte idag. Som det nu är finns dock en risk för att flertalet står utan möjlighet till fenmedifam i den ordinarie första bekämpningen (T1).

Registreringen för Betasana SC begränsar nämligen bekämpningen med bomspruta innan betan har två utvecklade örtblad (BBCH 12).

Finns bandsprutan redo i maskinhallen ändras förutsättningarna till både en tidigare bekämpning i hjärtbladstadiet och samtidigt

möjlighet till en något högre dosering, 1 liter per hektar i stället för 0,7.

Tillgängliga produkter 2021

Övriga tillgängliga produkter är desamma som 2020, men det kan finnas tillfällen då vi behöver stuva om eller skruva på strategin likväl. I denna artikel tar vi inte upp Conviso Smart, eftersom det alternativet är mer eller mindre självkörande.

Det som kan nämnas är de ändrade kraven på efterföljande gröda. Potatis kan inte odlas året efter bekämpning med Conviso One och inför alla efterföljande vårgöröror rekommenderas plöjning.

Tillgängliga örtogräsprodukter 2021 i betodlingen

Produkt	Aktivt ämne	Bekämpning utvecklingsstadium	Total maxdos, l/ha eller g/ha	Maxdos per bekämpning, l/ha eller g/ha	Max antal bekämpningar
Goltix 700 SC/WG	metamitron	BBCH 10-18	3	1,5	4
Metafol 700 SC/ Target SC	metamitron	BBCH 10-18	3	1	4
Goltix Queen	metamitron + kinmerak	BBCH 10-19	3	1,5	3
Betasana SC	fenmedifam	BBCH (10) 12-18	3	0,7-1	3
Tramat SC 500	etofumesat	BBCH 10-18	0,42-0,5	0,14-0,45	3,2,1
Centium 36 CS	klomazon	BBCH 00-07, 12-18	0,2	0,2	4
Safari 50 DF	triflusalufuron	BBCH 10-31	120	30	4

Ingen fenmedifam i första

Vad gör vi då om den gamla bandsprutan står parkerad i skrothögen och inget annat alternativ finns tillgängligt? Fenmedifam förstärker främst på arter som viol, åkerbinda, målla och raps. Viol tillhör som tur är inte de mer konkurrenskraftiga arterna och metamitron-produkter, som Goltix 700 SC med flera, har effekt. Fenmedifam är dock starkast, så finns inte möjlighet till att använda den i T1 blir vi mer beroende av effekten i T2 och T3.

Åkerbinda – en nyckelart

Är trycket av åkerbinda högt i fältet är huvudalternativet att utnyttja Centium 36 CS före uppkomst (T0). Den bekämpningen ska då senast utföras när man börjar kunna se betans bladanlag under jord (BBCH 07). Lämplig dosering före uppkomst är runt 0,1 liter per hektar. Mest troligt behöver också en uppföljning med Centium 36 CS göras i den ordinarie tredje bekämpningen (T3), då i dosering 0,05–0,08 liter per hektar. Ytterligare förstärkning mot åkerbinda i T1 ger Trammat SC 500. I normalfallet blir säkert

0,1–0,14 liter per hektar Trammat SC 500 standard i T1–T3 om det finns åkerbinda av betydelse i fältet. Även valet av metamitron-produkt har en roll för att toppa upp verkan mot åkerbinda. Innehållet av kinmerak (ja, det stavas så numera) i Goltix Queen gör att effekten på åkerbinda förstärks ett snäpp i jämförelse med övriga ”Goltix-produkter”. Glöm bara inte att fylla upp mängden metamitron med exempelvis Goltix 700 SC. Annars blir en redan begränsande mängd metamitron i systemet ytterligare reducerad med risk för tappad effekt på fler betydelsefulla arter.

Toppa Goltix Queen med Goltix

1,5 liter Goltix Queen behöver toppas med 0,375 liter Goltix för att få ut lika mycket metamitron som 1,5 liter Goltix.
1 liter Goltix Queen behöver toppas med 0,250 liter Goltix för att få ut lika mycket metamitron som 1 liter Goltix.

Spetsa med Trammat och Safari

Svinmålla är en riktig tuffing att hantera, speciellt i torrt väderläge när effekten av metamitron sviktar. I de situationerna bidrar både fenmedifam och etofumesat med en förstärk-

ning. Utan fenmedifam i T1 får man vara beredd på att om möjligt skruva upp doseringen av Trammat 500 SC något ytterligare – så långt registrering och mod räcker! Har Centium 36 CS körts i T0 bidrar den också till mållaeffekten.

Så var det rapsen kvar. Där är huvudalternativet en förstärkning med Safari 50 DF redan i T1 om inte fenmedifam finns tillgängligt. Visserligen har både metamitron och etofumesat effekt, men särskilt om det både är torrt och i svalaste laget ger effekten av Safari 50 DF en klar förstärkning. Antagligen är det då inte heller läge att köra den allra snålaste doseringen. Sikta snarare på 10 än 5 gram per hektar i T1. I vanlig ordning gäller dessutom att bäst resultat av Safari 50 DF uppnås vid upprepad bekämpning.

Centium 36 CS

– nu ett viktigare verktyg

Nu när det finns möjlighet att bekämpa med Centium 36 CS, både före och efter uppkomst, kan man fråga sig vilken som är bästa strategin och om det överhuvudtaget är ett alternativ. Det finns säkert bland

Exempel på några huvudsakliga ogrässtrategier 2021

Tidpunkt	Goltix	Betasana SC*	Tramat SC 500	Centium 36 CS	Safari	Olja
Grundrekommendation vid lättbekämpade ogräs						
T1	1-1,5		0,1		5-10	ja
TII	0,75-1	0,7	0,1-0,14	0,05		ja
TIII	0,75-1	0,7	0,14			ja
Radrensning						
TIV		0,7			20-30	ja
När åkerbinda, trampört och snärjmåra är problemogräs**						
T0***				0,1-0,12		nej
T1	1-1,5		0,1-0,14			ja
TII	0,75-1	0,7	0,14			ja
TIII	0,75-1	0,7	0,14	0,05-0,08		ja
Radrensning						
TIV		0,7			30	ja
När åkerbinda, trampört och snärjmåra är problemogräs. Om inte behandling med Centium 36 CS görs före uppkomst**						
T1	1-1,5		0,1-0,14			ja
TII	0,75-1	0,7	0,14	0,05		ja
TIII	0,75-1	0,7	0,14	0,05-0,08		ja
Radrensning						
TIV		0,7			30	ja
När trampört, näva, baldersbrå och/eller raps är problemogräs						
T0***				0,1-0,12		nej
T1	1,25-1,5		0,1-0,14		5-10	ja
TII	0,75-0,85	0,7	0,14		20	ja
TIII	0,75-0,85	0,7	0,14	0,05-0,08	20	ja
Radrensning						
TIV		0,7			20-30	ja

*Bomspruta. Om i stället bandspruta används är Betasana SC möjlig även i T1 i maxdosen 1 l/ha.

**Effekten av Goltix Queen något bättre på åkerbinda än en ren metatriton-produkt.

***Före uppkomst.

er sockerbetsodlare de som på inget vis vill riskera den ljusfärgning och tillväxthämning som Centium 36 CS kan ge. Å andra sidan behöver vi kontrollera ogräsen effektivt för att inte tappa skörd. Med en mer slimmad verktygslåda får vi nog förlika oss med att använda de verktyg vi har till förfogande för att få ihop ogräshanteringen på bästa sätt. Och det är långt ifrån bara Centium 36 CS som kan ge tillväxthämningar! Som vi var inne på bidrar Centium 36 CS positivt till att hantera åkerbinda och svinmålla. Andra arter där förstärkta effekter kan förväntas är exem-

pelvis snärjmåra, vildpersilja, veronika, lomme, penningört, plister, nattskatta och trampört.

Låt fingertopparna styra

Om nu inte första omgången Centium 36 CS blev kört före uppkomst finns alternativ. Vid höga tryck av åkerbinda och trampört är då två bekämpningar efter uppkomst, i T2 och T3, huvudspåret.

Vilken strategi som fungerar bäst kan säkert variera mellan åren, men i försöken från 2020 var det en viss fördel att kombinera insatser före och efter uppkomst. Normalt ger också

bekämpningen före uppkomst en något lägre risk för negativ betpåverkan än bekämpningar efter uppkomst.

Att minska dosen på lättare jordar, inte bekämpa vid risk för större nederbörds mängder och inte köra vid temperaturer som överstiger 20 plusgrader minskar risken för påverkan på betorna. Här är det känslan i fingertopparna som får jobba.

Rikard Andersson
NBR Nordic Beet Research